

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume „Bobirnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare LUNIA ȘI JOIA

Inserțiuni:

pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

In Polonia sunt iarăși lupte grozave.

Se crede că sunt lupte hotărâtoare asupra sorții întregului războiu. — Generalul Hindenburg, are cele mai bune nădejdi, că de data asta va înfrînge aci puterea Rușilor.

În Ungaria iar s'au strecurat Rușii prin patru pasuri (strîmtori) ale Carpaților, lăsate lor cu scop de cătră armatele noastre, pentru a-i strîmtora în acele pasuri și a-i potopi, — ceea-ce a și reușit în bună parte.

ÎN FRANCIA, starea lucrurilor e tot neschimbată. Lupte grozave și sălbatece, dar fără reușite mari pentru nici o parte.

Lupta cea mare din Polonia.

— Insemnată ca ne-altele! —

Lupta cea nouă și inversunată ce s'a încins de nou în Polonia, e ținută de toată lumea, ca fiind de-o însemnatate mai mare decît toate cele de până aci! Nu numai ziarele germane și austroungare, îi dau deosebită luarea aminte, ci, de pildă, și cele italiene. Ziarul „Corriere della Sera” din Milan, scrie:

„Dacă Germanii înving acum pe cîmpurile de Nord-est (din Polonia rusească), atunci prin asta vor tăia pe Ruși de cătră Vistula și împedecă noua unire (împreunare) a trupelor rusești. Și aceea ar fi mare izbîndă pentru Nemți, dacă s'ar putea icui între aripa dreaptă rusească și Varșovia (căci ar putea, prin asta, împresura acea aripă, și ar putea-o zdrobi ori prinde).

Marele ziar englez „Morning post” vorbind despre aceeași încăerare nouă, spune, că stările de acum sunt pentru armatele germane și austroungare, mai priincioase de cum au fost în rîndul trecut, cînd au intrat în Galiția. Pentru că acum Nemții sunt mult mai aproape de hotarele lor și așa nu au greutăți deosebite (cu hrana,

cu căratul munițiilor, etc., ca și atunci cînd erau prea adînc înaintați în Polonia), — iar Rușii nu au acum la spatele lor decît trenurile cele stricate de Germani în retragerea trecută și cari numai după vreme lungă pot fi iar reparate deplin, — din care urmează că de data asta Rușii nu-și mai pot duce după ei tunurile cele grele! Și nici cu trupele din jurul Kracoviei și din Galiția de apus, nu mai au atingere așa ușoară.

E fapt hotărît, că Rușii ajung în stare foarte strîmtorată, dacă vor fi bătuți în jos de riul Vistula.

(Reese din această știre și cercetare a stărilor nouă pe cîmpul de războiu, aceea ce chiar vestea de curînd conducerea armatei noastre, că înaintarea din rîndul trecut al armatelor germane spre Varșovia, nici n'a avut ca scop a cuceri acest oraș, ci numai ca apoi, retrăgîndu-se dela el, să prăpădească toate podurile și liniile ferate rusești prin Polonia rusească pîn' la hotarele Germaniei, — ca așa Rușii să nu mai poată înainta spre Germania așa de ușor ca atunci cînd îi slugăreau trenurile și căile lor bune. Și fiindcă Rușii totuși au înaintat prin aceste hotare, — Germanii i-au atacat, și se vede că cu izbîndă, căci Ruși se văd siliți a se retrage de nou. Iaca știrile mai nouă asupra aceste hărțueli:)

Berlin, 23 Nov. — Trupele rusești sînt în retragere față de cele germane, și în Petersburg se spune, că ele, la porunca lor cea mai înaltă, se vor mai retrage încă citeva zile, pînă la locurile care le-a ales pe sama lor conducerea armatei.

În zilele din urmă însă, Rușii au primit însemnate întăriri și de aceea în capitala rusească se spune, că sfîrșitul luptei poate fi așteptat cu liniște. Dar și aceea se vorbește la Petrograd, că starea luptelor în Polonia, e pentru Ruși critică (strîmtorată, primejdioasă)!

*

Antanta își încoardă toate puterile.

Berlin, 24 Nov. Ziarul „Der Bund” de aici, află din Petersburg, că „antanta” (însoțirea de arme a Rusiei, Angliei și Franței), se pregătește la cele mai din urmă efortări, că doară-doară zmulge o luptă, care să fie hotărîtoare. Se vede asta și din scrisesele ziarului francez „Temps”, care adu cînd de nou vorba despre Iaponia, zice, că interesele (trebuințele) soarelui din antantă cer, ca Iaponia să fie lăsată a lua și ea parte în războiu. Cînd și unde, nu se poate încă spune.

Ce privește lupta din Polonia, ziarul din Berlin zice, că aripa dreaptă a armatelor rusești, prin înclinarea ce a făcut și împingerea înainte, forma o linie de apărare care se împedecă încercarea de încungîturare a lui Hindenburg. Armata aceasta rusească de un milion, compactă (îndesată la un loc), așa se vede, a fost împedecată în mișcările ei înainte, prin manevra strălucită alui Hindenburg, — dar defenziva ei (apărarea ei în contra înaintării spre ea), cu greu va fi învinsă. Căci Rușii vor lupta

aci cu cea din urmă efortare a puterilor lor, deoarece conducerea războiului știe, că această bătălie va fi, în anumite împrejurări, hotărîtoare pentru luptele din această parte, ba poate pentru soarta întregului războiu!

Puteri nouă rusești vin în Polonia.

Se vede că Rușii au simțit, că armatele germane și austroungare pornite acum asupra lor în Polonia și Galiția, sunt foarte mult sporite și întărite, față de cele din rîndul trecut, — și simt că de data asta le va fi mult mai greu a da pept cu aceste armate, — căci știrile mai nouă vestesc, că și ei, Rușii, își trimit spre linia de bătăie ajutoare nouă, tot ce mai pot și ei. Iaca știrea ce spune despre asta:

Berlin, 24 Nov. — Marele stat major vestește următoarele:

În Prusia răsăriteană (colțul de sus, la Lyk), starea e neschimbată.

În Polonia rusească, pășirea în foc a puterilor nouă rusești ce vin din spre Varșovia, — fac se întîrzie hotărîrea (în folosul nostru) a bătăliei.

Spre răsărit de Cestohowa și spre nord-est de Krakau, oștile aliate (germane și austroungare) își urmează atacările asupra Rușilor. La ocuparea comunei Pilița (în

Rusia, din sus de Krakau), trupele noastre au prins 2400 Ruși. Efectul pușcării artileriei noastre, e puternic.

Atacurile Rușilor la cursul din jos al râului Dunajet (Galiția), na au izbutit.

— Oștile rusești ce impresoară cetatea Przemysl. au fost împinse în 20 Nov. prin o ieșire la apus a trupelor din cetate, până departe. Inimicul se află acum în afară de bătaia tunului.

Lupta aceasta ar privi și pe România?

Berlin, 23 Nov. — Ziarul „Lokalanzeiger“ afla din Petersburg următoarele: Cercurile politice de aici, sunt de credința, că sfârșitul luptei acum în cursă în Polonia, va fi hotărâtoare și pentru ținuta mai departe a României, față de acest războiu.

Poate asta lasă a se înțelege și tactul, că în Rusia, mai mult ca ori-când, se așteaptă cu încordare știrile de pe cîmpul de războiu.

*

MAI NOU

Berlin, 25 Nov. — Știrile despre cursul luptei mari din Polonia, sunt din cele mai dătătoare de nădejde, că aceste lupte se vor sfîrși cu înfrîngerea Rușilor. Armatele aliate germane și austroungare, au reușit a rupe cele două aripi ale armate rusești de câtră centru (de grosul oștirea) și e nădejde a le învinge.

Lupta din Belgia.

Corăbii engleze în lupta dela marginea mării.

Berlin, 24 Nov. — Vasele de războiu engleze și ieri s'au amestecat în lupta din apropierea țărmurilor de mare și au bombardat Lombersyde și Zeebrugge.

Trupele germane în lupta cu vasele de războiu engleze, n'au avut mri pierderi.

Genf, 24 Nov. — La Nieuport, în fața Dixmuinden-ului și în jur de Ypern, lupta de tunuri s'a pornit de nou. La miazăzi de Dixmuinden, pe lângă canal, Francezii se nizuesc a zădărnici încercările Germanilor, de a inunda ținutul cu apa din Canal. Intre Armentiers și La Bassée, focul tunurilor a fost grozav.

Regele Belgiei.

Berlin, 24 Nov. — Se vestește din Rotterdam: Soldații belgieni ajunși la hotarul Olandei spun că Albert, regele Belgiei, a luat și el parte la luptele cele mai crîncene

ce s'au dat în Belgia alături de soldații sei. Un soldat povestește, că în șanțul din care pușca el, a venit de-odată un ofițer înalt, serios și cu privirea cruntă, s'a așezat lângă el în șanț, a privit întâi cu ochianul apoi i-a luat pușca și a puscat și el în rînd cu soldații. Nu peste mult vecinul seu de a stînga, un biet soldat, s'a prăbușit la pămînt lovit în cap de un glonj. Ofițerul, care nu era altcineva, decît însuși Regele Belgiei, a luat atunci el arma soldatului căzut și alîta a puscat asupra dușmanului, până i s'au gătat gloanțele. După asta a părăsit șanțul. Soldații abia mai tîrziu au aflat că ofițerul făcut, a fost — Regele.

Cînd vor începe Francezii atacul?

Rosendoal, 24 Nov — Comandantul francez Berthaut, scriind într'o foaie din Paris despre starea de pe cîmpul de luptă, spune între altele că: Francezii numai atunci vor porni atacul împotriva Germanilor pe întreg frontul, cînd Rușii au reușit să străbată odată în Germania.

Roma, 24 Nov. — În Franța s'a dat în 19 Nov. următoarea știre oficială: Eri noapte a încetat în citva focul tunărimii germane, mai cu seamă între Marea Nordului și râul Lys. În pădurile Argonne-am păstrat toate așezările. În jur de St. Mihael au fost lupte aprinse. S'a început iarăși foc puternic pe întreg frontul francez.

*

Trupele germane se întorc iarăși spre Arras.

Copenhaga, 24 Nov. Din Paris se vestește, că Germanii s'au îndreptat acum trupele cari luptau să străbată la țărmul mării, iarăși spre miazăzi.

Se crede că conducerea militară germană a rînduit această nouă strîngere a trupelor, la miazăzi în jur de Arras, ori poate spre Soissons.

Impotrivirea englezo-franceză la canalul Yser.

Rotterdam, 23 Nov. — Armatele francez și engleze în Belgia, nu se nizuesc acum spre altceva, decît să împiedece pe germani a înainta mai departe, zădărnindu le încercarea de a sparge frontul englezo-francez și de a face izituri și poduri prin ținuturile acoperite de apă slobozită din mare, ca așa să înainteze peste acelea, spre Calais.

Starea trupelor din Belgia e foarte grea. Trebuie să se lupte prin apă, acum cînd vremea s'a răcit de-a binele.

Apa revărsată a umplut și șanțurile în care sunt așezați Englezii și Francezii luptători, așa încît șanțurile sunt acum ca niște riuri, iar decînd s'a prins și gheață prin ele, nu se mai pot folosi deloc.

Germanii atacă într'una, doar osteneșc pe Englezi și Francezi; ajutoarele însă curg mereu de amîndouă părțile și nu se poate ști încă, cum se va sfîrși grozava luptă de pe lângă acest canal!

Francezii au dat în 18 Nov. următoarea știre oficială:

Roma, 21 Nov. Lîngă Bixchoate, Zuavii au început atacul cu baioneta și alît de viteaz s'au luptat, încît ei singuri au cucerit o întăritură, pentru cari de 3 zile ne luptam!

La miazăzi de Ypern infanteria germană e respinsă.

Trupele engleze deocamdată nu fac altceva decît se întăresc și se apără în așezările ciștigate.

Germanii au atacat de nou la răsărit de Ypern. Atacul acesta însă n'a schimbat întru nimic starea de pînă acum.

Regele Angliei va cerceta trupele sale în războiu.

Se scrie din Copenhaga, că Principele de Wales, moștenitorul de Tron al Angliei, care a sosit în Franța spre a fi și el aproape de cîmpul de războiu, — a făcut cunoscut, că Regele Angliei va veni și el, în apropierea Crăciunului, ca să și cerceteze și să și vadă trupele aflătoare în războiu.

Norocul Bulgariei.

Faptul că grupele puternice azi în războiu una cu alta, sunt aproape-aproape una ca alta de tari și nici una n'ar dori, ca statele azi neutrale (neamestecate) să se amestece și ele, dîndu-se pe o parte ori pe alta, — formează un ciudat noroc pentru acele state ce stau de-o parte.

În frunte cu norocul pare a merge Italia, care și-a și căpătat o bună porțiune de răsplată a — șederii sale de-o parte: a căpătat, așa în tăcere, cam două din trei părți ale Albaniei: dela Valona în sus tot țărmul mării și partea cea mai mare din țara însași, partea de sus.

Îi urmează în noroc Grecia, care și ea a primit deja mult oftatul Epir, capul din jos al Albaniei, locuit aproape curat de Greci.

Dar Greciei nu i s'a dat, se vede, acel cap de țară, numai așa, fără nici o îndatorie, ci i s'a cerut, ca, în schimb, și ea să dea napoi o parte din hotarul ei cuprins anul trecut dela Marea Egeică. Să-i dea Bulgariei ca răsplată acesteia pentru că și ea — stă peloc laca telegrama ce spune de acest lucru:

Atena, 21 Nov. — Sfatul ministrilor (greci) a luat în desbatere și compănire pricelele de neînțelegere și de

mici frecări între Grecia și Bulgaria, pentru nouele hotare, și a hotărît în deplină înțelege, că — vor îndeplini anumite îndreptări de hotar spre Bulgaria.

Vădit, că această făgăduință, făcută ca din chiar senin Bulgariei, are mult mai mare însemnătate, decît s'ar părea la întâia vedere! Ea înseamnă un pas înainte în sfortșarea diplomației grecești și bulgărești, și a altora cari îi spriginesc întru aceasta, de a pregăti o apropiere mai pretinească între cele două țări vecine cari dela pacea dela București încoace, prea se uită chiorș una la alta și erau mereu o primejdie a păcii din Balcani.

— Pe aceeași cale de ciștig este Bulgaria și față de vecina sa Sîrbia. Zilele acestea se scria prin foi, că și între diplomații sîrbi și bulgari curg sfătuiri, și că Sîrbii au și făcut Bulgarilor făgăduințe, că le vor da napoi acea parte din Macedonia pe care și-au luat'o anul trecut din moștenirea Turciei și în care se găesc mulți Bulgari. Dar se spune că înțelegerea între ei s'a sfîrșit fără împăcare, căci Bulgaria nu se mulțumește numai cu făgădueli, ci cere să i se dea în fapt acel hotar, ceea-ce Sîrbii acum încă nu s'au învoit a face.

În punctul acesta Bulgarii să fie numai cu răbdare, căci pot căpăta mult mai mult decît li se făgăduiește azi de custrii lor Sîrbi: După ce Sîrbia va fi cu totul răpusă de armatele ruternice sale vecine Austroungaria, — se spune ca aceasta are de gînd să dea Bulgariei întreg capul de jos al Sîrbiei, vechea Macedonia, cea plină de Bulgari.

— Ba fama merge și mai departe: Ci-că, pentru a liniști pe Bulgaria, ca să nu iee și ea arma în mîna, prin ce ar tîrî în vitejul grozav al războiului și pe vecinele sale, — și România ar fi urmat tîrgueli cu Bulgaria, punîndu-i în vedere o »îndreptare de hotare«, ceea-ce înseamnă: a-i da napoi o parte din hotarul luat dela ea anul trecut. În schimb Bulgaria ar avea să fie pretinșă sinceră și pacinică vecinelor sale, ba chiar o soață bună a lor.

Și așa, dacă aceste știri se vor adevêri și numai în parte, — iacă vădit, că statele neutre, sunt încă cele mai cu noroc. Fără de nici o cheltuire de sînge și de bani, unele din ele fac ciștiguri frumoase de hotare

*

Ținuta Bulgariei.

— E bine cu vecinii sei. —

La Sofia s'a întrunit dieta Bulgariei și în ședința dela 23 Nov. întâiul ministru Radoslawow, vorbind despre ținuta Bulgariei, a declarat următoarele:

Bulgaria a rămas în tot timpul războiului european, credincioasă ținutei ce și a ales dintru început: de a sta neutră (neamestecată în războiu)

Ce privește atingerile sale cu statele vecine, Bulgaria, — a zis ministrul, — se află în legături de bună prietenie cu România și cu Grecia, ba și cu Sîrbia cea aflătoare în stare de războiu. Legătura cu Turcia e sinceră. Guvernul e fericit că poate veștii, că a asigurat întregitatea hotarelor țării, iar dacă împrejurările vor aduce cu sine ca să pertracteze și despre lărgirea hotarelor naționale, — o va face cu spriginul tuturor puterilor europene.

Bulgaria nu va ataca România

Ziarul bulgar „Dnevnic“ află, că la cea mai nouă întrevedere a sa cu ambasadorii întregii înțelegeri (Rusia, Anglia, Franța), întâiul ministru bulgar Radoslawow, a declarat, că e gata să dea toate chezeștile de lpsă, că Bulgaria nu va ataca pe România — precum se tot crede și se vorbește, — nici în cazul că aceasta s'ar amesteca în războiul european.

Lupta cu Sîrbii.

Sîrbii așteaptă trupele austroungare la Arangyelovac.

Budapesta, 24 Nov. — După ce trupele noastre au intrat în Valjevo și au pornit să înainteze și mai departe, spre Lazarevac, armata Sîrbilor s'a tras napoi cătră Arangyelovac, lăsînd prin ținuturile Lazarevacului abia atîta putere cît să fie în stare să opăcească cît de cît înaintarea noastră pînă atunci, pînă cînd Sîrbii se atună și își pregătesc așezările întărite la Arangyelovac, unde, după toate semnele de pînă acum, Sîrbii au de gînd să se împotrivescă cu toată puterea, înaintării trupelor noastre.

Peste riul Kolubara — după cum s'a vestit și oficios — trupele austro-ungare au trecut și merg înainte cu toate că zăpada, frigul și năburcarea apelor le împiedecă foarte mult înaintarea. O piedecă în calea armatei e și riul Ljig, în care se varsă riul Kolubara. Toate acestea însă numai îngreună, dar nu zădărnicesc mergerea înainte.

Arangyelovac, unde Sîrbii se pregătesc acum din răspuțeri să iie lupta cu noi, e un loc cu mulți mai neprincios pentru lupte, decît jurul Lazarevacului. Împrejur de Arangyelovac e plin de dealuri și păduri, de cari numai cu mari greutate se va putea apropia atacul nostru. Oficieri sîrbi căzuți în prinsoare la Valjevo spun, că armata principală sîrbească de aceea s'a retras spre Aranghelovac, și nu spre Kraguevac, pentru că ținutul acela e mai potrivit pentru apărarea lor și acolo au nădejde mai bună să poată opri pe loc ar-

maia austroungară, barem cîtăva vreme, pînă cînd le sosesc ajutoarele făgăduite.

Așadară Sîrbii vreau să cîștige timp și să amine cît de mult lupta hotărîtoare, în nădejdea că totuși le vor sosi cîndva ajutoare — din afară și că le va sări în ajutor mai tîrziu și iarna.

Tot cred încă în ajutorul făgăduit de Ruși, ba decînd au sosit la Kraguevac oficieri de tunari francezi și tunuri grele franceze, ei se gîndesc că Francezii le vor putea da în curînd și mai mult.

Un oficer prinsoner spunea, că Sîrbii îs de credință că Serbia nu va putea fi ștearsă de pe mapa Europei. Va căpăta Bulgaria: Macedonia, se va rupe poate și din „Sîrbia veche“, totuși deși ciungărită, Sîrbia veche va rămănea și pe mai departe ca stat.

Iar asta ar însemna: renașterea Sîrbiei! — a spus cu miadrie oficerul sîrb.

Transporturi de trupe rusești pe Dunăre.

Galați, 23 Nov. — Venind dela Reni, au trecut însusul Dunărei mai multe vapoare rusești armate, fiecare avînd în juru i un număr oarecare de șleperi, pe care sunt încărcate trupe rusești trimise de Rusia în ajutorul Sîrbiei.

La Niș.

Serajevo, 25 Nov. — Un ofițer sîrb prins, a spus, că după Valjevo, armatele austroungare vor în timpina împotrivire mai mare numai la Niș. Nainte cu 2 săptămîni au sosit din Franța tunuri grele de corăbii, cu cari au întărit linia a doua și a treia de apărare; cu tunurile au venit și tunari francezi. Conducerea armatei sîrbești ține, că linia Nișului e foarte bine întărită. — Totuși Sîrbii au teamă, spune ofițerul, că tunurile grele austroungare le vor zdrobi cu ușurință și acelea.

Oștile noastre înaintează mereu, după planul lor, prin Sîrbia în jos.

România să mijlocească pacea între Sîrbia și Austroungaria?

Budapesta 24 Nov. — Se vestește din Milano că acolo a sosit următoarea știre din Sîrbia:

Ajutorul făgăduit de Ruși întîrzie, Sîrbii se văd în preajma primejdiei. Se amintește oficios de trebuința începerii pertractărilor de pace cu Monarchia, iar cu pregătirea și mijlocirea pertractărilor, se încredințează România.

Rușii în Ungaria.

Iarăși lupte la poalele Carpaților!

„Az Est“ publică următoarea știre primită în 23 Nov. dela trimisul seu pe cîmpul de luptă:

Cînd conducerea noastră militară, în înțelegere cu cea germană a rînduit și ea retragerea armatei

austroungare pe toată linia, de sine se înțelege că și trupele noastre cari răzîmau pe Carpați, au trebuit să se tragă napoi.

Deși lupta cu Rușii, care de 9 zile s'a început și de atunci curge într-una, se va hotări în Polonia-rusească, totuși se putea lua ca sigur — am și spus o cu zile nainte — că Rușii pornesc de nou atac spre Carpați, încercînd să înainteze și pe aici.

De mișcarea aceasta, făcută în scop de a da înainte, Rușii au avut lipsă după cum a spus o și Höfer în vestirea sa oficioasă, mai mult numai ca să arete și ei ceva rezultat. De aceea, pentru împlinirea planului lor Rușii de fapt au și pornit spre Carpați și încă, după cum se știricește, cu trupe foarte puternice, pentru că trupele acestea din apropierea Carpaților și așa nu puteau fi folosite la luptele din Galiția de apus, cari se dau pe un front de tot strîmt.

Iar azi, spre Miazăzi-răsărit de Vojnitz, răzîmîndu ne pe Carpați, suntem în luptă cu Rușii pe toată linia la poalele Carpaților.

Dar luptele acestea n'au nici o înrîurire asupra luptelor din Polonia rusească — ci sunt de puțină însămnătate pentru ceea ce se petrece acolo.

Cu atît mai mare însămnătate au însă pentru noi, pentru Ungaria.

Totuși n'avem de ce ne face gînduri, cînd știm că țara e apărată de trupe destul de tari, așezate prin Carpați în pozițiile cele mai bune!

Știre din Eperjes. Eperjes, 23 Nov. — Locuitorii cari, de vre o două zile auzindu-se bubuiturile tunurilor din Carpați pînă la Eperjes, au părăsit orașul, încep a veni iarăși napoi.

Duminecă orașul a fost iarăși ca de altădată. Cafenelele pline, locul de patinat deschis și s'a ținut și teatru. În Lubló din comitatul Szepes de asemenea e rîndueală deplină acum. Societatea vinătorilor și cea de Sky și-au ținut adunările obicinuite.

Cîteva strîmtori din Carpați lăsate Rușilor.

Budapesta, 23 Nov. — oficioasă). Starea războiului a pretins (cerut), ca deocîmdată să cedăm (lăsăm) Rușilor cîteva din strîmtorile Carpaților.

Insemnătatea luptelor din Carpați.

Un oficer de rang mai mare, care cunoaște toate tainele războiului cu Rușii, scrie următoarele despre luptele din Carpați, în ziarul „Az Est“:

A um trăim zilele cele mai primejdioase în războiul izbucnit acuși de 4 luni. În cîteva zile se va aleje lucrul, vom ști că încheia-se va în curînd lupta de acum cu o învingere hotărîtoare, ori va trebui să lupte încă mult și greu trupele

noastre pîn' să ajungă la așa o învingere.

În luptele de acum armata Rușilor e împărțită în mai multe armate și fiecare din ele luptă deosebit de cealaltă, fără să aibă luptele uneia înrîurire asupra ceilealte.

Presupunînd de pildă că armata mare a Rușilor care străbate prin Carpați, — și a cărei înaintare noi nu o putem întîmpina decît la apus de linia Nagymihály—Hamonna (în Ungaria) și Sanok (Galiția), — va învinge, înaintînd mai departe această armată, ea se va rupe cu totul de puterea Rușilor care luptă la miază-noapte de Carpați (în Galiția și Polonia rusească) și așa învingerea ei nu va avea nici o înrîurire asupra luptelor hotărîtoare ce se dau acolo.

Dacă însă trupele austroungare vor reuși să respingă armata Rușilor care încearcă o nouă năvălire în Ungaria prin Carpați atunci aceste trupe pas de pas se vor apropia de armata care luptă dincolo de Carpați și astfel trupele noastre din Ungaria pot avea mare înrîurire asupra luptelor dela miază-noapte, doar în înaintarea lor ar ajunge oblu în coasta aripei dela stînga a Rușilor.

Împrejurările acestea priincioase, nu se schimbă prin faptul că a trebuit deocîmdată să cedăm (să lăsăm) Rușilor cîteva din strîmtorile Carpaților. Strîmtorile cuprinse de Ruși, sunt următoarele: pasul Uzsok, pasul Verecke, pasul Toronya și pasul dela Körösmező. Dar prin aceste strîmtori — știm din trecut — numai puțină armată se poate strecura, pe care și de astădată ușor o vor putea o împrăștia trupele noastre, ajungînd la șes.

Să nu dăm dară prea mare însămnătate strîmtorilor din Carpați cuprinse de Ruși și să prîvim cu încredere spre liniile Varranó-Homonna și Eperjes-Bártfa, pentru că dacă va trebui să se dea și în Ungaria lupte hotărîtoare, acele aici, numai la poalele Carpaților, prin părțile mai sus amintite pot fi.

O trupă mai mare a Rușilor respinsă în comitatul Zemplén

Budapesta, 25 Nov. — După ce conducerea noastră militară a lăsat în mîna Rușilor unele din strîmtorile Carpaților, Rușii încurajindu-se, au cutezat să între și mai afund în țară. Măi întii din Lutkow (Galiția) au pornit spre noi, întîlnindu-se cu trupele noastre la Vidrany, în Ungaria.

Locuitori din jur la îndemnul și sfatul deregătorilor au plecat spre înlăuntrul țării, o parte a lor s'au strîns la Nagymihály.

În comitatul Ung, n'au intrat decît trupe mai mici, dar acestea se spune că au fost alungate. Trupa mai mare, care a năvălit în comitatul Zemplén, a fost oprită pe loc și trupele noastre împing acum napoi spre hotar pe Rușii cutezători. Trenul merge încă pîn' la Hoskoc, dincolo de Homonna.

Cît a pierdut Anglia pînă acum în războiu?

Ministrul președinte Asquith, a arătat în fața dietei engleze, că Anglia a pierdut pînă acum 110.400 de oameni și 8500 cai, — ieșiți din luptă fie ca răniți fie ca morți.

E sumă foarte mare, arătînd ce crîncene lupte se dau și ce bine pușcă Germanii. Asta, avînd în vedere că Anglia are numai vre-o 300.000 de oameni în războiu, înșamnă, că tot al treilea om a căzut din linia de foc!

Și Statele Unite, și fac armată.

Pînă acum Statele Unite ale Americii erau în cel mai isteț fel înlocuite: Nu au armată, decît ca de sămință. Acum șeful (capul) statului major american cere, ca și Statele Unite să-și ridice statul armatei, așa, ca să aibă în rezervă, gata a o putea chema ori-cînd sub steag, cel puțin 800.000 de soldați, — afară de cei ce se află sub arme. Căci numai așa ar fi sigure Statele Unite că vor putea apăra Canalul Panama și celelalte proprietăți americane.

NOUȚĂȚI

Dieta Ungară

e conchemată la Budapesta pe zilele de ieri (Mercuri), azi și cele următoare. Ministrul președinte Tisa a grăbit a se întoarce la Pesta pe această zi și aci va face declarațiunile despre starea lucrurilor pe cîmpurile de luptă, — și va vorbi și despre legăturile Austrougarei față de România.

*

Pronoșii. Dl. *Ilie Cismaș*, jude i. p. a fost promovat de doctor în drepturi la universitatea din Budapesta.

— Dl. *Costi Stanca* din Petroșeni a fost provocat doctor în științele medicale la universitatea din Cluj.

A V I Z. Din Orăștie și din satele vecine s'au adunat prin preoți, învățători și prin alții, albituri (rufe), cari s'au predat spitalului de rezervă militar din Orăștie și anume: 35 perini, 3 străjace, 22 lepedeie, 9 fețe de perini, 79 cămăși, 59 ismene, 68 ștergare, 12 părechi ciorapi, 20 bucăți de pînză.

Șeful spitalului mulțamește pentru aceste daruri, iar hîrtia de mulțămîntă se află la: „Ardeleana” în Orăștie.

Lupta în pădurile Argonilor... Se vorbește azi așa de mult despre feroasele lupte din pădurile Argonilor, la hotarele franceze. »Cosinzeana« din săptămîna de față aduce un interesant chip din acele lupte

ale soldaților francezi și germani printre copacii uriașului codru. E fioros. Cereți »Cosinzeana« la locurile unde se vinde »Libertatea«.

Imprumutul de stat făcut săptămîna trecută în țară pentru trebuințele războiului, a reușit foarte bine. S'au iscălit de tot peste 900 de milioane, — aproape un miliard, numai în Ungaria. În Austria se vor fi subscris cam de două ori pe-alta.

În orașul Arad s'au făcut iscălituri de 20 milioane! Foarte mult dela un oraș de provincă.

În Orăștie, deși e oraș mic și fără capitaliști, — s'au subscris toți vre-o 750.000 cor. — trei sferturi de milion!

Pe aiurea asemenea. Țara s'a arătat darnică la chemarea guvernului, de a sprigini și în felul acesta, războiul greu ce se poartă.

Pentru cetitorii noștri. Joia trecută și cea de față, am scos »Libertatea« numai de 4 pagini, în loc de 8. O facem din nevoie: Hîrtia de gazetă demult comandată și trimisă dela fabrică, e pe drum de vre-o 2 săptămîni și nu ne-a sosit încă, așa că, pentru a nu ajunge în neputința de a scoate foaie nici decum, am fost siliți a cruța la hîrtie. După ce va fi sosit, vom scoate-o iar în formatul obișnuit.

De altfel cetitorii nu sunt scurtați în faptă cu mai nimic: Numărul de 8 pagini are la urmă 3 pagini de anunțuri, și numai 5 de știri de gazetă. Și acele 5 pagini sunt culese cu litere mai mari și șirele rărîte. În aceste 4 pagini am pus litere mai mici și și șirele mai îndesate, — așa că de fapt de cetit dăm tot așa de mult, ca și în numărul de 8 pagini.

Avem și teama, ca noua asentase a bărbatilor dela 24—36 de ani, ne va mai lipsi de 2 culegători dela foaie, și atunci vom fi siliți, din lipsa de puteri, a da poate »Libertatea« tot de 4 pagini și Joia, — dar punînd totdeauna »Foaia Interesantă« lingă ea.

Cetitorii nu se supere pentru asta. Sunt zile neobicinuite, grele, cari ne silesc la multe lucruri ce nu ni-s pe voie. Trebuie să le primim și suferim și așa, pînă va aduce Dzeu iarăși vremile regulate, de pace.

De altfel aproape toate foile noastre ies azi numai în întindere pe jumătate ca în trecut. Noi ne-am ferit și ne vom feri cît vom putea, de asta, — dar cînd nu se va mai putea, va trebui să se mulțumească și ai noștri cetitori cu cît le putem da. Vom îngriji însă, ca și în 4 pagini, să capete cetire cît în 5 de celelalte și știrile să fie cele mai bine alese și mai aproape de starea adevărată a lucrurilor.

Fabrică de arme în România. Cetim într'un ziar din București:

Două firme mari, una din America și una din Elveția, au făcut propunerea ministrului de război al României, să înființeze în România o mare fabrică de arme. Răspunsul ministrului nu se cunoaște încă.

Calendarul Național*

acest atît de răspîndit și popular calendar, va fi gata săptămîna viitoare. Calendarul nostru pe 1915 va fi, ca și în alți ani, cel mai frumos calendar popular, ba o carte de trebuință în casa fiecărui Român!

Anul trecut acest Calendar a adus mapele (chartele) țărilor din Balcani după noua lor lărgire de hotare pe urma păcii dela București, —

ăstănu aduce alt rînd de mape foarte de trebuință în fiecare casă unde se cește ceva, anume: mapele tuturor cîmpurilor de războiu din zilele noastre: a cîmpului de luptă dela hotarele Franței și Germaniei și a Belgiei, — a celui din Galiția, a celui din Polonia rusească și Prusia răsăriteană, — apoi:

mapa luptelor dintre Turci și Ruși în Caucaz, și cea dintre Turci și Englezi în Egipt; — aduce apoi

mapa coastelor chineze cu portul Cing-tau, fost al Germaniei și luat acum de Japonezi dela Germani; —

și alte mape cari ne arată de ce înșămătate sunt strîmtorile de mare, pentru a căror stăpînire se bate Anglia, ca: Gibraltarul, pasul Calais, Canalul de Suez, Dardanelele și Bosforul, dînd la toate lămuriri folositoare, cari fac să se înțeleagă cît mai bine tot rostul marelui războiu al lumii, ce să deslănțue azi așa crud și sîngeros.

Iar în frunte aduce minunate chipuri dela marea înmormîntare a Regelui Carol: întii pe Rege șezînd în Tronul seu în mantia regală, apoi Regele în sicriu și Regina îngenuchiată lingă el pe marginea sicriului; sicriul Regelui pus pe dricul tunului turcesc luat în 1877 dela păgîni, pe care a fost dus la mormînt; Mănăstirea dela Argeș în care a fost înmormîntat; ministri și diplomații statelor streine la înmormîntare; codrul de steaguri sfinte cari au fost în războiul din 1877, petrecînd acum pe marele lor Căpitan de atunci, la mormînt, — și altele și altele.

E un Calendar foarte frumos. Săptămîna viitoare se va începe trimiterea lui. Prețul: 1 ex. 40 fil. și 5 fil. de postă.

Se va da numai pe bani gata, năinte trimiși.

Gefertigter, welcher im Felde einen Beinschuss erhielt, und seit 4 Wochen mit mehreren Collegen in Karlsbad ist, und die Heilung vollkommen gefunden hat, ist dem neuerlichen Rufe im Feld gefolgt, schricht auf diesem Wege der Karlsbader Bevölkerung, für das ganz besondere Entgegenkommen gegen verwundete Soldaten, namentlich der Ungarn, den innigsten und herzlichsten Dank aus. Speziellen innigsten Dank bringe ich der 6 Uhr Stammtisch-Gesellschaft im Restaurant „Bürgerstübl“, wo ich mit vielen meiner Collegen, jeden Tag abend, von den werthen Stammtisch-Gästen und Herrn Restaurateur-Karl Hapmann, mit allen möglichen Getränken, warmen Speisen, Cigarren, Cigaretten, bewirtet wurden,

nebst musikalischer Unterhaltung, etc, und werde solange ich lebe an die lieben Karlsbader denken.

Griga Basilius,
Inf. Reg. No 63, 3 Bat., 11 Comp.
(1435) Nagy-Ilva.

Somațiune.

Toți creditorii Institutului »CETATEA«, bancă economică-comercială ca însoțire, sunt somați ca, în sensul § ului 249, alineatului al 2-lea din legea com. ungară să-și anunțe pretenziunile, deoarece »Cetatea«, institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Cohalm, prin punctul al 6-lea al procesului verbal din adunarea generală de constituire, a preluat asupra sa toată averea activă și pasivă a susnumitei însoțiri.

Cohalm, 24 Nov. 1914.

Direcțiunea

băncii »Cetatea«, institut de credit și de economii, societate pe acțiuni.
(1434) 1—3

No. 5307/914. admin.

Publicațiune.

— Lemne de foc

Fac prin aceasta cunoscut, în interesul locuitorilor orașului, că orașul are de vînzare lemne de foc foarte bune, — cari, după calitatea lor, se pun în vînzare pe lingă următoarele prețuri:

1 stingin mestecat (stejar, fag și mesteacăn), din Valea Corbului, cu 14 cor. acolo pe loc în pădure;

1 stingin lemne de fag, clasa primă, dela Șibișelul-nou, cu 18 cor. acolo pe locul clădirii, sau cu 28 cor. duse acasă!

1 stingin de fag tot de clasa primă, dus din magazinul de lemne orășenesc, la casă, cu 30 cor.

Lemnele se dau atît locuitorilor din loc, cît și din alte comune, în acelaș preț.

Bilete (țiduli) de lemne, se capătă la oficiul de casă al orașului, în toate zilele de lucru dela 8—12 ore din zi.

Orăștie-Szászváros la 12 Nov, 1914
(1436) 1—6. Iosef Andrae, primar.

2 învățăcei.

La subsemnata societate să primesc îndată 2 învățăcei din casă bună.

„CONSUM“
societatea comercială pe acțiuni
Blaj

Mamele și soțiile soldaților noștri

să grăbească a se îngriji pentru cei ai lor aflați în cîmpul de luptă, de mijloace de apărare contra răcelii, a vremii umede. Mii de inși s'au adresat cătră apotecarul Feller să le trimită pe sama celor duși în cîmp ori aflați în îngrijirea lor, mijlocul cel mai bun contra durerilor reumatice, a răcirii, înfundării, pe urma călării tului mult și a strapațelor mari, a zgîrciurilor, Fluidul binemiositor de esență de plante z's

„Elsafliud“ alui Feller. Totuși recomandăm onoraților cetitori să-și comande sub adresa proprie dela Apotecarul E. V. Feller din Stubica (Centrale 119) din Croația și apoi să le dea ori să le expedeze celor ai lor, în cutioară de postă, sau, ca să meargă și mai repede, să le trimită în scrisori duple de Feldpost. Aflăm că aceste cutii duple și hîrtie în valuri, bună de pachetat, se pune de apotecar gratis în pachet. — Cu cît comanzi mai multe sticle, cu atît îți via

mai ieftine: 12 sticle costă, franco, 6 cor.; 60 sticle, franco, numai 25 cor. — E recomandabil a comanda și Pilulele-Rhababer cu marca „Elsapillen“, cari te fac resistant, liniștesc durerile, întăresc stomacul. 6 cutii, cu 4 cor. 40 fil. franco. Ca leac de casă recomandat de medici, a fost recunoscut în peste 100.000 scrisori de mulțumită. E constatat, că cei ce au folosit în timp de pace preparatele Elsa alui Feller nu au de suferit mai nimic în aceste zile grele. (1437) 1—1.